

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation
State Research Institute (Poland)**

Кафедра рослинництва

**МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Актуальні напрями та проблематика у
технологіях вирощування продукції
рослинництва**

25 листопада 2025 року

**Полтава
2025**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ПОЛТАВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation State Research Institute
Department of Forage Crop Production

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва

Матеріали V Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

25 листопада 2025 року

УДК 631.5:631.8:633

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (25 листопада 2025 року, м. Полтава). / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2025. 101 с.

У збірнику тез висвітлено результати досліджень, які присвячені сучасним аспектам із розв'язання проблемних питань в аграрній науці, зокрема біологізації рослинництва, інноваційним заходам у технологіях вирощування сільськогосподарських культур. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам, аспірантам, здобувачам вищої освіти, фахівцям агрономічної служби агроформувань різного виробничого напрямку.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНЧ - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук; **Ольга БАРАБОЛЯ** – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Сергій ФЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга МІЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Олександр ЛЕНЬ – старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку вченою радою навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол № 9 від 1. 12.2025

© Автори тез, включені до збірника, 2025

ЗМІСТ

Hanhur V.V., Vodianyuk O.V., Yeremko L., Staniak M.	7
Perennial legumes as a factor of soil fertility improvement	
Yeremko L., Staniak M., Czopek K., Stepień-Warda A.	9
The role of some elements of mineral nutrition in the formation of the productivity of sunflower as a valuable oil crop	
Hanhur V.V., Kalambet V.V., Chernysh M.R., Solianyuk V.A.	12
The formation of biometric parameters of sunflower hybrid plants of different maturity groups depending on the level of mineral nutrition	
Hanhur V.V., Hrechka M.O.	15
The effect of basic soil cultivation methods and seed inoculation on soybean crop weed infestation	
Логвиненко В.В., Штепа А.М.	18
Розвиток інтегрованих систем захисту в умовах зміни клімату	
Шакалій С.М., Маслівець О.	21
Формування продуктивного потенціалу сортів гірчиці в умовах Лісостепу	
Шакалій С.М., Воронько В.В.	25
Вплив агроекологічних факторів на формування структури врожаю кукурудзи	
Шакалій С.М., Кулик Є.І.	27
Вплив погодно-кліматичних чинників на якість насіння соняшника	
Сахно Т.В., Галаган О.О., Гордієнко М.Ю.	29
Оцінка ефективності етнофармакологічних рослинних екстрактів у технології насінництва кукурудзи	
Тараненко С.В., Дудка Є.О.	33
Землеробство на деградованих землях: шляхи відновлення продуктивності	
Зосимчук О.А., Павленко В.В.	36
Особливості підбору гібридів кукурудзи на осушуваних торфових ґрунтах західного Полісся	
Зосимчук М.Д., Поліщук О.С.	40
Особливості підбору сортів сої для вирощування в зоні західного Полісся	
Марініч Л.Г., Федоренко І.В.	43
Формування генеративних пагонів у стоколосу безостого залежно від сортових особливостей	
Марініч Л.Г., Комісарчук Я.А., Кочерга І.М.	46
Вплив сортових властивостей на формування врожайності гібридів кукурудзи	
Марініч Л.Г., Кошовий С.О.	48
Формування кормової продуктивності люцерни залежно від сортових особливостей	
Марініч Л.Г., Максимов А.С., Орищенко К. Р.	50
Вплив норми висіву та способів сівби на формування насінневої продуктивності стоколосу безостого	
Шакалій С.М., Тутка Т.	52

Вплив агрометеорологічних факторів на урожайність кукурудзи Циганков Р.О., Черних С.А., Лемішко С.М.	54
Ефективність застосування інсектецидів для зниження популяції колорадського жука на посівах баклажану в зоні північного Степу України Ярчук І.І., Мельник Т.В., Мешко Р.Г., Любович О.А.	56
Ефективність дії фунгіцидних препаратів за умов низьких температур Шакалій С.М., Брехунцова О.	60
Проблематика вирощування нішової культури спельта в Україні Мицик О.О., Звєгінцев О.С., Ніколаєв А. О.	62
Особливості оцінки та стабілізації родючості агрогенних ґрунтів схилів в умовах північної підзони Степу України Мешко Р. Г., Ярчук І. І.	64
Оптимізація живлення озимої пшениці при комплексному використанні мікро та макродобрих Бондаренко О.В.	66
Вплив рівня мінерального живлення на продуктивність кукурудзи розлусної Барат Ю.М., Брехунцова О.А.	68
Особливості технології вирощування лохини Локойда К.І.	71
Кількість плодів на рослині за різних технологічних способів вирощування гібридів F ₁ кавуна Сергієнко М.Б.	76
Новий конкурентоздатний гібрид кавуна Кіродар F ₁ Філоненко С.В., Манашина Д.В., Холодняк І.Л.	80
Насіннева продуктивність висадків буряків цукрових за оптимізації застосування стимуляторів росту Філоненко С.В., Калашник Д.К., Самойленко В.О.	83
Оптимізація технології вирощування буряків цукрових за рахунок впровадження інноваційних заходів Філоненко С.В., Калуцький Є.О.	86
Аналіз ефективності способів основного обробітку ґрунту за вирощування буряків цукрових Рибальченко А.М.	91
Стійкість сої до грибів роду <i>Fusarium Link</i> Yeremko L.S., Rudenok V.O., Hospodynko A.S.	93
The effect of mineral elements on sunflower seed yield Yeremko L.S., Semenov D.R., Shevchenko B.Iu.	95
The effect of biological and mineral fertilizers on the biological productivity of grain sorghum varieties of different maturity groups Yeremko L.S., Rudenok O.O., Sviatetskyi V.A., Kramarenko K.E.	97
The effect of biological fertilizers and microelements on soybean yield Дзигал Є.В.	100

Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія». 2023. Т. 26, № 2. С. 906–923. URL: <https://snaubulletin.com.ua/index.php/ab/article/view/980/897> .

3. Миколайко, І. І., Карпук, Л. М. Урожайність насіння гірчиці залежно від застосування мінеральних добрив. Агробіологія. 2024. № 1. С. 188–195. URL: <https://surl.li/zfrxvk> .

4. Мельник А. В. Видові особливості формування зеленої маси гірчиці в умовах Лівобережного Лісостепу України. Вісник Харківського національного аграрного університету. Серія «Рослинництво, селекція і насінництво, плодоовочівництво і зберігання». № 2. С. 79–85. URL: <https://surl.li/prlhry> .

5. Шакалій С. М., Баган А. В., Марініч Л. Г., Четверик О. О. Вплив мікродобрив на продуктивність сорту білої гірчиці Ослав. Таврійський науковий вісник. 2025. Т. 2, №141. С. 129–135. URL: https://tnv-agro.ksauniv.ks.ua/archives/141_2025/part_2/20.pdf .

ВПЛИВ АГРОЕКОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ ВРОЖАЮ КУКУРУДЗИ

Шакалій С.М., к. с.-г. н., доцент, доцент кафедри рослинництва

e-mail: svitlana.shakaliy@pdau.edu.ua

Воронько В. В., здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ступеня доктора філософії

Полтавський державний аграрний університет

Збільшення прибутку з гектару кукурудзяного поля неможливе без розуміння біологічних особливостей цієї культури. Для щорічних високих врожаїв виробничнику не слід покладатися тільки на гарну погоду в сезоні. Так само не можна бути впевненим, що один вибраний гібрид буде з року в рік стабільно давати високий вал зерна. Якщо система вирощування кукурудзи інтенсивна і рівень агротехнології досить високий, то наступним кроком є підбір оптимальних схем вирощування — термінів сівби, норм висіву тощо [1].

Звичайно, кожен гібрид по-різному реагуватиме на зміни в технології вирощування, але структура врожайності кукурудзи на зерно є незмінною і складається з кількості продуктивних рослин на одиницю площі та маси отриманого зерна з рослини. Пропонуємо розглянути вплив цих факторів на урожайність кукурудзи.

Агроекологічні фактори мають суттєвий вплив на формування структури врожаю кукурудзи, оскільки вони визначають умови росту, розвитку та продуктивність рослин. Агроекологічні фактори — це сукупність природних та антропогенних умов, що визначають можливість і ефективність вирощування сільськогосподарських культур, зокрема кукурудзи. До них належать кліматичні, ґрунтові, біотичні та антропогенні (агротехнічні) умови.

Кліматичні умови – Температура оптимальна температура для проростання насіння — +10...+12 °С, для активного росту — +20...+25 °С. Високі температури (>35 °С) під час цвітіння знижують зав'язування качанів, а низькі температури (<10 °С) уповільнюють ріст.

Вологозабезпеченн - кукурудза дуже чутлива до нестачі вологи, особливо під час цвітіння та наливу зерна. Дефіцит вологи в ці періоди призводить до зменшення кількості зерен у качані та зниження маси 1000 зерен [2].

Світло - кукурудза — світлолюбна культура. Недостатнє освітлення на ранніх етапах розвитку призводить до витягування рослин, зменшення асиміляційної поверхні листя, що знижує врожайність.

Грунтові умови - родючість ґрунту - високий вміст гумусу та доступних елементів живлення сприяє формуванню потужної кореневої системи та вегетативної маси. Це напряду впливає на розмір качана, кількість рядів зерен і масу зерна.

Структура ґрунту та його водопроникність - добра структура ґрунту забезпечує аерацію кореневої зони, полегшує проникнення води та поживних речовин. Кислотність (рН) - оптимальний рН — 5,5–7,0. За надмірної кислотності або лужності засвоєння елементів живлення зменшується, що негативно впливає на врожай.

Агротехнічні фактори – сівозміна - кукурудза найкраще росте після зернобобових або озимих культур. Неправильна сівозміна сприяє накопиченню шкідників та хвороб.

Терміни сівби - занадто рання або запізнiла сiвба впливає на тривалість вегетаційного періоду та формування качана. Густота стояння рослин - надмірна густота призводить до конкуренції за світло, воду й поживні речовини, що зменшує розміри качанів і кількість зерен. Оптимальна густота залежить від зони вирощування і гібриду.

Внесення добрив - основні елементи живлення — азот, фосфор і калій — мають вирішальне значення. Азот впливає на нарощування вегетативної маси, фосфор — на розвиток кореневої системи, калій — на водний баланс і стійкість до стресів [3].

Біотичні фактори - хвороби та шкідники - ураження фузаріозом, стебловим метеликом, попелицями тощо зменшує ефективність фотосинтезу та формування зерна. Бур'яни - конкурують із кукурудзою за світло, воду та поживні речовини на початкових етапах росту, що пригнічує культуру.

Гібриди та сорти - вибір адаптованого до конкретної зони гібриду з високим потенціалом продуктивності дозволяє краще реалізувати генетичний потенціал за сприятливих умов.

Формування структури врожаю кукурудзи (кількість качанів на рослину, кількість рядів у качані, кількість зерен у ряду, маса 1000 зерен) залежить від цілого комплексу агроєкологічних факторів. Для досягнення високої врожайності важливо враховувати особливості клімату, ґрунту, правильно обирати гібриди, своєчасно та грамотно застосовувати агротехнічні заходи.

Бібліографічний список

1. Шакалій С., Воронько В. Вологозабезпеченість і вміст елементів живлення залежно від прийомів обробітку ґрунту. Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених: матеріали III всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 14-15 квіт. 2025 р.). Полтава, 2025. С. 97–99. <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/18821>
2. Влащук А. М., Конащук О. П., Колпакова О. С. Урожайність нових гібридів кукурудзи в умовах зрошення півдня України. Стале виробництво зернових та круп'яних культур на півдні України за умов зміни клімату: наук.–практ. конф. : тези доп. Антонівка, 2016. С. 38–41
3. Шакалій С. М., Воронько В. В. Екологічні особливості культивування кукурудзи. VII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Хімія, біотехнологія, екологія та освіта», Полтава, 17-18.05.2023. С. 442-445. <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/15047>

ВПЛИВ ПОГОДНО - КЛІМАТИЧНИХ ЧИННИКІВ НА ЯКІСТЬ НАСІННЯ СОНЯШНИКА

Шакалій С.М., к. с.-г. н., доцент, доцент кафедри рослинництва

e-mail: svitlana.shakaliy@pdau.edu.ua

Кулик Є. І., здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ступеня доктора філософії

Полтавський державний аграрний університет

На світовому ринку попит на олійні культури має тенденцію до зростання, що обумовлено збільшенням частки населення, орієнтованого на правильне харчування, споживання здебільшого рослинних жирів, а також інтенсивним нарощуванням виробництва біопалива, синтезованого з рослинних олій [1].

Вплив погодно-кліматичних чинників на якість насіння соняшника є надзвичайно важливим аспектом, який визначає як урожайність культури, так і її цінність для переробки (олійність, схожість, вміст білка тощо). Основні чинники — температура, вологість, кількість опадів, тривалість світлового дня та інші кліматичні умови.

У Полтавській області в 2025 році було посіяно приблизно 452 000 га соняшника, а валовий збір — близько 280 000 тонн. При цьому зазначається, що урожайність знизилась приблизно на понад 3 ц/га порівняно з минулим роком. Через це очікується підвищення ціни на соняшникову олію — що вказує на менший або нижчої якості вихід насіння. Площі сівби соняшника в області були суттєвими — наприклад, станом на весну сівба вже велась активно

Нижча урожайність (менше маси зерна з гектара) може свідчити, що насіння формувалося в стресових умовах: недостатня кількість опадів, підвищені температури, несприятливі умови на етапах цвітіння або наливу. Це може